

Za zimo ne velja, da se po jutru dan pozna

Vreme in razmere v gorah v meteorološki zimi 2010/11

✉ Miha Pavšek in Gregor Vertačnik

Večerni pogled z roba Velike planine sredi letošnjega januarja. FOTO: MIHA PAVŠEK

Medtem ko se nastavlja vse močnejšim sončnim žarkom, vam ne pride niti na misel, da bi se ukvarjali s čem hladnejšim – na primer z minulo zimo. Skoraj celotno zimsko meteorološko tromesečje december–februar je bilo vremensko sorazmerno nezanimivo. Mnogim sta bila pogodu zadnja dva, precej sušna meseca, manj pa december, ko se je vreme precej "dogajalo". Astronomska zima jo je odnesla nekoliko bolje od svoje meteorološke sestre, saj je bilo tik pred njenim iztekom visokogorje deležno obilnejše snežne pošiljke. Pa o njej več v spomladanskem pregledu, ko bomo preskočili tudi na referenčno primerjalno obdobje 1981–2010, zdaj pa se za hipec vrnimo nazaj k starki zimi.

Povprečna zimska temperatura zraka je po vsej državi presegla dolgoletno povprečje, večinoma do stopinje Celzija (temu pravimo normalno odstopanje). Le v "zgornjih nadstropjih" je bila za spoznanje pod običajnimi vrednostmi. V pregledu jesenskega vremena 2010 smo omenili, da je že konec novembra zima pošteno potrkala na vrata. Zato je že prve decem-

brske dni zaznamovalo pogosto sneženje, nato pa je nastopila kratkotrajna, a izrazita odjuga. Z izjemo visokogorja je dež zamenjal sneg in marsikje je skopnela večina snega. Po temperaturnem višku 8. decembra je temperatura naglo padla, ponehale pa so tudi padavine. Sledilo je nekaj bolj ali manj sončnih in mrzlih dni – sredi meseca so na Kredarici zabeleži-

li okoli $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Zatem je navrglo nekaj snega, z izrazito otoplitvijo pa so prišle obilnejše padavine, ki so vztrajale vse do božiča. Konec meseca se je spet ohladilo in "osončilo".

Nekaj s soncem bolj skopih dni se je zvrstilo tudi na začetku novega leta. Kasneje se je z otoplitvijo pooblačilo, a padavine – razen na severozahodu – niso bile obilne. Sredi meseca je sedem dni zapored vladalo sončno in razmeroma toplo vreme, kot nalašč za izlete v gore. V zadnji januarski dekadi so temperature v gorah spet zdrknile globoko pod ničlo, vendar sončnega vremena ni bilo ravno v izobilju. Od 12. januarja pa vse do konca meseca ni bilo večjih padavin.

Skorajšnja suša se je nadaljevala do sredine februarja. Kmalu je močno pogrelo, zlasti od 5. do 8. februarja smo lahko že tudi višje zgoraj zaslutili bližajočo se pomlad. Nekje do 12. februarja tudi sonce ni skoparilo s svojimi žarki. A zima še ni

Povprečna temperatura (°C) in količina padavin (mm) v meteorološki zimi 2010/11 ter primerjava s povprečjem obdobja 1971–2000.

Postaja (nadmorska višina)	Povprečna T	Odklon T	Padavine	Indeks padavin glede na povprečje 1971–2000
Rateče (864 m)	-3,0	0,0	238	104
Planina pod Golico (970 m)	-2,0	-0,5	325	112
Vojsko (1067 m)	-2,1	0,2	544	105
Vogel (1535 m)	-2,7	-0,2	600	110
Krvavec (1740 m)	-3,8	-0,3	235	103
Kredarica (2514 m)	-8,1	-1,1	281	86

Vir: Arhiv Urada za meteorologijo Agencije RS za okolje.

rekla zadnje – skoraj do konca meseca se je počasi, a vztrajno hladilo. 16. in 17. februarja je zlasti v gorah snežilo. V zadnji zimski dekadi so sončni žarki vsaj deloma vzeli primat oblakom.

Sedaj si oglejmo sliko minule zime še malce bolj celostno. Podatki uradnih meteoroloških postaj kažejo, da temperaturno ni bistveno odstopala od povprečne zime preteklih desetletij. Hladnemu, v visokogorju zelo mrzlemu decembru je sledil zmeren januar, medtem ko je bil tretji zimski mesec zlasti v visokogorju bistveno pretopen. Tudi padavine so bile neenakomerno razporejene: velika večina je padla v prvi tretjini zime, medtem ko januarski in februarški oblaki niso bili kaj prida radodarni. Vse skupaj se je izravnalo v padavinsko sliko blizu povprečju. Bistveni presežek padavin smo namerili le ponekod v Posočju in v zahodnem predalpskem hribovju, medtem ko je bilo na Pohorju le dve tretjini običajnih padavin. Nasprotno je bila zima kot celota pre malo osončena, zlasti decembra. Zato pa je bila na začetku radodarna s snegom. Kljub temu je večji del zime v alpskih dolinah snega primanjkovalo, v nadpovprečno debelo snežno odejo je bilo odeto le visokogorje. Na koncu so se ekstremi – in tako je v naravi pogosto, le ljudje hočemo vedno več in vse višje – izravnali, s čimer smo dobili precej uravnoteženo temperaturno in padavinsko podobo minule zime.

Med izjemne dogodke bi lahko poleg nekaj zelo izrazitih temperaturnih sprememb (glej tabelo) uvrstili nenavadno debelo snežno odejo v decembru. Na Kredarici so prvič od 70. let v dobi primerljivih meritev beležili štiri metre beline – 25. in 26. decembra. Presežena je bila šele v sredini marca, kar kaže na izdatno pomanjkanje padavin v začetku leta 2011. Podobno nenavadno

je bilo s skupno višino snežne odeje na Krvavcu. Kar 112 centimetrov debela snežna odeja zjutraj 5. decembra se je do sredine februarja stanjšala na borih 8 centimetrov; zadnji februarški dan je merila zgolj 31 centimetrov. Letošnja zima glede snega ni bila naklonjena Karavankam in Kamniško-Savinjskim Alpam. Še enkrat več se je pokazalo, kako pomembna za sneg je bližina morja, saj so jo tokrat Julijske Alpe odnesle precej bolj belo. Še bolj na suhem so ostali naši severni sosedje, zato – vsaj to zimo – ni kaj dosti pomagal novi vodnik

za najlepše turne smuke na avstrijskem Koroškem.

Za celotno letošnjo zimo bi le težka rekli, da velja tudi zanjo pregovor, da se po jutru tudi dan pozna. Začela se je precej obetavno – mrzlo in belo – končala pa precej "neslavno" in rjavo. A kakršnokoli smo že imeli to zimo vreme, smo lahko hvaležni naši dobri luni, zaradi katere bomo imeli letos skorajda zaporedne velikonočne in prvomajske praznike. Sicer pa to tisti, ki skrbno pripravljate letni načrt izletov, že dolgo veste. ◦

Medusa ♀

lahke treking hlače

59,90 €

Relax ♂

lahke treking hlače

59,90 €

Lahke, raztegljive in trpežne. Treking hlače Medusa in Relax so zveste spremljevalke popotnikov, pohodnikov in plezalcev.

KIBUBA

PUSTOLOVŠČINA NA OBZORJU

ostale izdelke v ponudbi si oglejte na:

www.kibuba.com